

De Windroos

25

jaar

1994-2019

**Toekomsttrajecten gericht op
herstel en Begeleid Leren voor
(jong)volwassenen met een
psychische kwetsbaarheid**

Colofon

Tekst

De Windroos

Eindredactie

Hein van der Steur,
Marlene Rooseman

Auteurs

Jeannette Koning,
Eva van der Linden,
Hein van der Steur,
Annemarie van Velsen

Fotografie

Jessy Barreto, Bas Evers,
Lukas Gobel Photography (p39),
Kaspar Jansen (p8), Marcel Jurian
de Jong (p26), Ellen Linger,
De Windroos

Overige beelden

freepik.com

Grafisch ontwerp

Bas Evers (basinbeeld.nl)

Druk

Drukwerkdeal, Deventer

Deze publicatie is een uitgave van
Stichting Windroos Foundation.
Oktober 2019, oplage 100

Inhoud

Voorwoord	3
'We wilden de jongeren iets bieden waar ze trots op konden zijn'	4
Terugblik op het ontstaan en de beginjaren van De Windroos	
Even voorstellen	9
Jeannette Koning, directeur bestuurder van De Windroos	
'Wij zijn een brug tussen de behandeling en hoe verder'	10
Interview met Thamara van Straaten	
'Ik ben hier een sterker persoon geworden'	13
Het verhaal van Bas	
'Laat de diagnose bij de psychiater, focus op functieniveau'	14
Interview met Jaap van der Stel	
Workshops	17
'Ik draag De Windroos nog altijd een warm hart toe'	18
Interview met Rolien van de Geer, oud-medewerker	
Even voorstellen	20
Ellen Linger, trajectbegeleider bij De Windroos	
De kunstles	21
'Je veerkracht en zelfvertrouwen versterken kun je helemaal zelf'	22
Interview met Helga Morais	
Subsidies en giften	24
'Ik dacht direct: dit is ideaal voor mij'	25
Het verhaal van Edwald	
'De Windroos heeft geholpen om Begeleid Leren op de kaart te zetten'	26
Lector Rehabilitatie Lies Korevaar vertelt	
De lunch	28
Even voorstellen	29
Ko Schlooz, docent bij De Windroos	
Geschiedenis van De Windroos	31
De jaarviering	34
Even voorstellen	35
Anja Hagoort, Trajectbegeleider bij De Windroos	
'Bij De Windroos mogen mensen er echt zijn'	36
Interview met Debby Kamstra	
Even voorstellen	38
De Raad van Toezicht	

Voorwoord

Toen ik jong was, droomde ik van zinvol werk. Ik wilde mensen helpen om hun leven op te bouwen. Na mijn VWO volgde ik daarom de opleiding tot verpleegkundige. Ik ging met veel plezier aan de slag in de GGZ. Op een dag vond mijn toenmalige leidinggevende dat ik mijn potentieel onvoldoende benutte. Ze bood me de kans om verder te studeren. Het werd Bestuurskunde aan de Universiteit van Utrecht. Die mogelijkheid bracht me waar ik nu ben.

Helaas is het voor veel jonge mensen minder vanzelfsprekend om hun dromen na te streven. Een op de vijf jongeren heeft ernstig psychische klachten. Ongeveer de helft van alle psychische stoornissen ontstaat tussen het 15e en 25e levensjaar. Het is heel ingrijpend om een depressie, psychose of andere ziekte te krijgen. Het doet iets met je zelfvertrouwen. Ook kunnen problemen ontstaan in de cognitieve functies zoals plannen of concentreren. En dan is er nog het stigma. Zeventig procent van de mensen met een psychische aandoening krijgt te maken met vooroordelen of discriminatie.

Het is 25 jaar geleden dat De Windroos werd opgericht door een groep ouders. Zij organiseerden activiteiten die eraan bijdroegen dat (jong-) volwassenen met een psychische kwetsbaarheid zich konden ontwikkelen. De kernwaarden van

toen vinden we nog altijd heel belangrijk: persoonlijk werken, betrokkenheid, positiviteit, uitgaan van mogelijkheden, toekomstgerichtheid en kleinschaligheid.

In 25 jaar tijd zijn honderden jongvolwassenen begeleid bij het werken aan hun toekomst. En hoewel de kernwaarden gelijk bleven, is er ook veel veranderd. Zo zijn we geen pioniersorganisatie meer. We zijn nu een professionele organisatie die kwaliteitszorg biedt. Van herstelgerichte activiteiten is de focus meer op Begeleid Leren komen te liggen. De Windroos gaat met de tijd mee. Logisch, want de wensen van de deelnemers veranderen ook.

In dit jubileum-magazine staan we stil bij het verleden, het heden en de toekomst van De Windroos. Er staan interviews in met deelnemers en oud-deelnemers, met experts op het gebied van herstel en Begeleid Leren, met de oprichtster van De Windroos, met medewerkers en samenwerkingspartners. Mooie interviews, ieder met eigen ervaringen en een eigen invalshoek. Ik vind het bijzonder dat de droom van deze mensen ook mijn droom voor de toekomst is. Meer Windrozen – zodat we meer mensen met een psychische kwetsbaarheid kunnen ondersteunen!

Jeannette Koning,
directeur bestuurder
Stichting Windroos Foundation

'We wilden de jongeren iets bieden waar ze trots op konden zijn'

Terugblik op het ontstaan en de beginjaren van De Windroos

De basis voor de huidige Windroos werd gelegd door een groep ouders van jongeren met een psychische kwetsbaarheid. Corry Punch-Venneman (77) was een van de initiatiefnemers en de eerste directeur. Ze vertelt hoe het allemaal begon.

Wij ouders kenden elkaar van de Adolescentenkliniek van het AMC, uit de oudergroep. Die was heel nuttig, want we hadden het erg nodig om te praten. We zaten in dezelfde situatie en gaandeweg raakten we bevriend. Over de begeleiding in de kliniek waren we lovend, maar op een dag ging je kind naar huis met een doos pillen en dat was het dan. De brandende vraag van iedereen was: waar kan onze zoon of dochter heen? "School lijkt niet haalbaar en werk zal er niet inzitten" – dat is wat ouders zo ongeveer te horen kregen. Een goed vervolgtraject of herstelprogramma ontbrak.

Van start met het stageproject

Toen dachten wij: maar wij kunnen ook iets! Met de ouderadviesraad van de kliniek bedachten we het plan om stage- en

werkplekken te organiseren binnen ons eigen netwerk. De kliniek kreeg subsidie voor dit stageproject en het ging van start. We waren heel enthousiast allemaal. De faxen – ja, die had je toen nog! – vlogen over en weer. Maar na ruim een jaar stopte het project plotseling. De resultaten bleken eerst gerapporteerd te moeten worden. Of het weer opgepakt

zou worden was onduidelijk. Dat was zo'n tegenvaller. Ons was inmiddels duidelijk geworden dat veel jongeren terug wilden naar school. Ze willen iets doen wat écht is. Geen gefröbel op een dagactiviteitencentrum; geen zoethoudertjes. Als ouders zagen we het verdriet van de jongeren die nog geen diploma hadden. We zeiden tegen elkaar: waarom zetten we zelf niet iets op?

Begeleid Leren

Alsof het zo moest zijn, kon een aantal van de jongeren meedoen met een pilot van het ROC Amsterdam. Ze werkten daar met het ECDL (Europees computertijbewijs, red). Dat programma was relatief nieuw en men wilde zien wat de jongeren ervan vonden. Er kwam een 'train de trainer' voor ouders, zodat wij les konden geven. Dat gaf mij de kans om mijn licht op te steken in de lerarenkamer en van alles te vragen. Ondertussen lazen we thuis alles wat los en vast zat. Mijn echtgenoot Maurice is socioloog en gepromoveerd op onderwijs. Samen lazen we Amerikaanse onderzoeken over het computerproject van de Universiteit van Boston en over *Supported Education*. Niet lang daarna organiseerde de GGZ over dat onderwerp een congres. Daar hebben we besloten: Begeleid Leren, dat gaan we doen. We zijn dus min of meer tegelijk begonnen met Begeleid Leren als Lies Korevaar van de Hanzehogeschool; Lies vanuit het onderwijs en wij met een maatschappelijke insteek.

Studeren in het oude postkantoor

Niet lang daarna las ik dat het oude postkantoor in Amstelveen een maatschappelijke bestemming kreeg en dat er ruimtes te huur waren. Ik ging er gelijk achteraan. Het was een beetje een onhandig gebouw met een zolder hier en een zolder daar en maar één wc, maar wij vonden het fantastisch. We kregen een gift van de Rabobank en sprongen met zijn allen, acht ouders, in het diepe. Van de gemeente mochten we uit de kelder gebruikt kantoormeubilair uitzoeken en de Rabobank en het ROC gaven ons oude computers. De

'Jongeren willen iets doen wat écht is. Geen gefröbel op een dagactiviteitencentrum'

Adolescentenkliniek stelde een projectleider aan en droeg de sociale lasten. Zij vonden ons plan wel sympathiek, maar dachten dat we dit als ouders niet konden bolwerken. De projectleider bracht de eerste vijf deelnemers bijeen. Die brachten daarop hun vrienden weer mee en zo hadden we al gauw een heel clubje.

Eerste Windroos-locatie opent de deuren

Nu we eigen baas waren, kwam er een enorme golf van energie los. Op 21 juni 1999 ging De Windroos Amstelveen officieel open. Aan de naam kwamen we via een van de ouders. Die vertelde een keer dat er in het park zoveel bosanemonen groeiden en dat dat plantje ook wel windroos wordt genoemd, zoals de windroos op een kompas. Daarop dachten wij: De Windroos; dat is wel mooi. Dat heeft met koers, met richting te maken.

Inschrijven op subsidie

Het was de tijd dat de Wajongregeling uit zijn voegen barstte. Het UWV lanceerde het plan Re-integratie 2000, waar organisaties op in konden schrijven. Het ging om het ontwikkelen van instrumenten voor jonge mensen met een beperking. We schreven een subsidieaanvraag die geheel aan de eisen voldeed, maar ontvingen een afwijzing, om onduidelijke redenen. Ik was gewoonweg onthutst. Sommigen in onze groep zeiden: "Laat maar gaan, met die instantie kun je geen zakendoen". Maar ik kon het niet verkroppen en schreef een verzoek om een onderhoud. We mochten komen praten, maar hadden er eerlijk gezegd weinig vertrouwen in. Het was een gesprek met twee heren, die bedenkelijk keken terwijl wij ons plan toelichtten. Toen heb ik eruit geflapt: "Heren, we zijn hier ook gekomen om uw sympathie te vragen". Toen veranderde er iets. Ze zeiden: "Schenkt u nog een kopje thee in, dan gaan wij even weg". Vervolgens kwamen ze terug met: "Zou u

morgen dat en dat aan cijfers bij ons kunnen inleveren?” We hebben zo snel mogelijk met de penningmeester overlegd en de cijfers aangeleverd. Uiteindelijk kregen we de subsidie toen toch toegekend, het maximale bedrag: 300.000 euro voor twee jaar. En dat terwijl onze aanvraag minder was.

Inspirerende omgeving

Die subsidie was onze grote doorbraak. Toen konden we onderwijs inkopen. Eerst via het ROC, later trokken we zelf een docent aan. Deelnemers gingen werken aan zelfgekozen studies. Ook kwamen er kunstlessen, sport en workshops. Kortom, van alles. We wilden een gezonde en inspirerende omgeving creëren voor de deelnemers. Ze iets bieden waar ze trots op konden zijn, waar ze thuis over wilden vertellen.

Succeservaringen

We ontdekten dat de computer een uitgelezen instrument was voor concentratieverbetering. De computer had voor jongeren ook status, want twintig jaar geleden had nog lang niet iedereen er een. Deelnemers konden aan het ECDL werken. Dat programma is opgebouwd uit modules met elk een officieel examen. De jongeren werkten zo toe naar een erkend diploma en deden stapsgewijs succeservaringen op. We zagen hun zelfvertrouwen groeien!

Vernieuwende ideeën

Hoop was een kernwoord voor De Windroos. Wij vonden dat jongeren met een psychische kwetsbaarheid weldegelijk in staat waren om te studeren. Wij stimuleerden ze hun veerkracht te benutten en boden de benodigde structuur en het gereedschap. We gingen niet mee met de in de psychiatrie gangbare taal. Wij hadden het over revalidatie in plaats van rehabilitatie en spraken van psychosegevoeligheid. We waren de eersten

die het begrip herstel gebruikten. We ontwikkelden een eigen methodiek, op basis van wetenschappelijk onderzoek dat aansloot bij onze ideeën, De Windroos Formule.

Blijven zoeken naar fondsen

De eerste jaren was het financieel echt zorgen dat De Windroos-deur openbleef. Er ging een lawine van subsidieaanvragen de deur uit. In het Fondsenboek kruisten we alle organisaties aan die maar iets gemeen hadden met onze doelgroep en onze missie. Ik zie me nog zitten tussen alle enveloppen! Subsidiegevers wilden onze werkwijze wetenschappelijk geëvalueerd en beschreven zien. Daar hadden we een begeleidingscommissie voor nodig. Ik had ervaring opgedaan in de begeleidingscommissie van Lies Korevaar toen die promoveerde op Begeleid Leren en we stelden er een samen. Het Trimbos-instituut; het UWV; de Gemeente; de Provincie Noord-Holland en het ROC; allemaal mensen schreven mooie aanbevelingsbrieven voor ons. We knoopten goede relaties aan en kregen sympathie.

Maatschappelijk niet in beeld

Steeds iets nieuws verzinnen voor subsidieaanvragen was niet makkelijk en regelmatig kregen we afwijzingen te verwerken. Maar veel confronterender was, dat onze deelnemers maatschappelijk gewoonweg niet in beeld waren. Soms kregen we als reactie op een aanvraag dat men niet zag wat het rendement van de investering zou zijn. Ik herinner me een afgevaardigde van het Zorgkantoor

‘Wat bleef motiveren, waren de jongeren. Het contact met ze. Hun puurheid en hun harde werken’

Amsterdam die schamperde: "Wij gaan niet betalen voor sport en computers!" Of dan werden we weer dagactiviteitencentrum De Windroos genoemd. Heel ontmoedigend. Het bestaansrecht van De Windroos werd niet gezien – maar hoe vooruitstrevend waren we!

Spanningen en support

Als ouders hadden we een sterk onderling supportnetwerk. Zo richtten we een ouderfonds op en organiseerden we een sponsorloop. Een jarige moeder vroeg geen cadeautjes maar een bijdrage voor De Windroos. Maar dingen gingen niet zonder slag of stoot, want we waren het niet altijd met elkaar eens. Sommige ouders hadden destijds liever onder de vlag van het AMC verder gewild en dat zorgde voor spanningen. Wat bleef motiveren, waren de jongeren. Het contact met ze. Hun puurheid en hun harde werken. Voor hen moest ik blijven knokken en met beide benen op de werkvloer blijven staan.

Eindelijk structurele financiering?

Op een gegeven moment waren we qua subsidies aan het eind van onze mogelijkheden gekomen. Toen hebben we aan onze contactpersoon van het Zorgkantoor gevraagd: De Windroos bestaat onderwijs, zorg en het maatschappelijke terrein, maar Sociale Zaken en Onderwijs wijzen ons af. Hoe kunnen we zorgen voor structurele financiering? Het advies was een aanvraag voor

‘Recht op herstel, recht op passend onderwijs en recht op een plaats in de samenleving’

extramuraal zorg indienen bij het College van Zorgverzekeringen. Uiteindelijk werd De Windroos daardoor vanaf december 2003 vanuit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten gefinancierd. Helaas zouden we later geconfronteerd worden met weer nieuwe regelgeving. Maar toen we vijf jaar bestonden waren we echt blij dat we zover gekomen waren!

Prijsuitreiking

In 2009 kreeg De Windroos de Ria van der Heijdenprijs. Ik mocht hem namens ons allemaal in ontvangst nemen. In mijn dankwoord heb ik gezegd dat De Windroos zich sterk maakt voor het recht op herstel, voor het recht op passend onderwijs en werk en voor het recht op een plaats in de samenleving, kortom: voor het recht op gewoon burgerschap. Om de onrechtvaardigheid te illustreren, vergeleek ik de zorg voor een jongeman die een ernstig brommerongeluk heeft gehad met die voor een jongeman die een psychose heeft doorgemaakt. Voor de eerste is de behandeling wanneer hij uit het ►

ziekenhuis komt klip en klaar: revalidatie en aanpassingen in huis, indien nodig. Voor de tweede jongeman is er na zijn opname niets. Voor jongeren zoals hij wilden wij als De Windroos opkomen.

Onafhankelijk en bevlogen

Als ik onbescheiden mag zijn, heeft De Windroos een rol gespeeld in de ontwikkeling van de zorg voor en het herstel van jonge mensen. We waren onafhankelijk en durfden dingen te zeggen en op te schrijven. We spraken de GGZ aan en door mee te doen aan congressen en symposia verkondigden we onze boodschap. Zoiets lukt alleen met een team van bevlogen mensen. In een missie-gedreven organisatie als De Windroos is ieders inbreng nodig.

Veel geleerd, veel betekend

Mijn eigen missie-gedrevenheid maakte dat ik soms bazig was, dat kan ik nu wel zien. In het contact met de jongeren heb ik moeten leren om mogelijkheden te bieden in plaats van werk uit handen te nemen. Voor mij persoonlijk was de erkenning van Professor Marius Romme,

een door mij gewaardeerde wetenschapper, heel belangrijk. Hij las de Windroos-publicaties en vertelde ons dat hij in zijn werk in de Sociale Psychiatrie altijd een maatschappelijk steunsysteem gemist had. Hij pleitte voor De Windroos en onze methodiek, dat was mijn grootste bevestiging.

Een hoopvolle toekomst

Ik heb De Windroos met bloedend hart verlaten, maar ik ben heel dankbaar dat De Windroos nog bestaat. Jullie zijn nu veel harder nodig dan wij destijds, met alle wachtlijsten en de decentralisatie van de zorg. In de eerste psychosoziale zorg was er nog specifieke aandacht voor de jongeren; nu is dat allemaal ambulante zorg geworden. Het gevaar is dat ouders weer alles op hun bord krijgen, want hoe goed een GGZ-medewerker ook is, na dertig minuten is die weer weg. Ik zie een hoopvolle toekomst waarin Begeleid Leren grootschalig geïmplementeerd is en er een setting zoals De Windroos is in elke grote stad. Ik vind het zo mooi: hoe De Windroos nu is, is precies hoe we het destijds voor ogen hadden! ◀

Jeannette Koning, directeur bestuurder van De Windroos

‘Ik ben supertrots dat De Windroos al zo lang bestaat’

‘Ik werk sinds 2015 met veel plezier bij De Windroos. Wat ik meteen mooi vond aan De Windroos is dat ze een brug slaat tussen psychiatrie en maatschappij. Ik wist dat De Windroos door de overgang naar de WMO en de bezuinigingen door een moeilijke tijd ging. Ik zag daar een mooie uitdaging voor mezelf om De Windroos daar doorheen te helpen.’
‘Wat ik als directeur belangrijk vind bij De Windroos is dat we respect voor elkaar hebben. Het maakt niet uit wat voor functie je hebt, wat voor diagnose je hebt, wat je achtergrond of je geaardheid is. We zijn allemaal anders. Belangrijk dat we elkaar allemaal respecteren en van elkaar leren.’
‘Ik geloof erg in de dienstverlening van De Windroos. Iedereen heeft kracht en mogelijkheden, maar soms is extra steun en ondersteuning nodig. Studeren heeft daarnaast

heel veel voordelen: het geeft structuur, je houdt jezelf bezig, je daagt jezelf uit, je oefent vaardigheden. En hoe goed voor je zelfvertrouwen en je toekomst is het als je ook nog eens een diploma haalt?’
‘Ik begeleid zelf geen deelnemers, toch staat alles wat ik doe in het teken hiervan. Aanbestedingen, financieel beleid, leidinggeven aan de professionals, marketing, noem maar op. Het is allemaal nodig voor het voortbestaan van De Windroos en om goede begeleiding te kunnen bieden aan zoveel mogelijk deelnemers. Alles voor De Windroos!’
‘Ik word blij als het lekker druk is op De Windroos. Als ik bij de koffiepauze of bij de lunch zit en deelnemers ervaringen hoor uitwisselen. Hoe ze elkaar steunen als iets tegenzit, hoe ze blij ze voor elkaar zijn als een diploma of goed resultaat is gehaald. Fantastisch! Ik ben supertrots dat De Windroos al zo lang bestaat.’ ◀

‘Wij zijn een brug tussen de behandeling en hoe verder’

Thamara van Straaten werkt als trajectbegeleider / studie- én werkcoach voor de Poli Jongvolwassenen bij GGZ Ingeest en is ‘hofleverancier’ van De Windroos. ‘Ik zou niet weten wat we zonder De Windroos moeten doen.’

Thamara is als trajectbegeleider onderdeel van de poli Jongvolwassenen. ‘Die biedt specialistische ggz-zorg, ik ben een aanvulling op die zorg. Alle cliënten zitten in een behandeling. Als ze bij mij komen, zijn er meestal signalen dat ze aanvullende maatschappelijke hulp nodig hebben, kort of langdurend. Mijn cliënten zijn doorgaans 18 tot 25 jaar oud, hebben vaak al een of meerdere studies gedaan of zijn er mee bezig. Ze volgen middelbaar onderwijs, zijn doorgegaan met een vervolgstudie of hebben noodgedwongen een tussenjaar genomen. Ze hebben psychische klachten van mild tot ernstig. Ik zie vaak dat de overgang van school naar hbo of universiteit lastig is. Vaak lopen ze al langer met diverse problemen rond, totdat ze echt vastlopen, dan komen ze bij ons.’

‘Ik begin met de vraag: wat wil jij?’

Thamara’s aanwezigheid op de poli biedt cliënten vaak een heel ander perspectief. ‘Omdat mijn focus en werkwijze anders zijn dan die van mijn collega’s. Ik bied daadwerkelijke coaching op het gebied van maatschappelijke participatie. Ik praat niet alleen over hun klachten, maar over werk en opleiding,

zodat ze weer durven na te denken over hun toekomst, hun perspectief. Vaak voelen ze helemaal geen perspectief meer. Soms doen ze dan helemaal niets meer, zitten thuis. Ook spelen financiële/inkomensproblemen een rol, soms zijn thuisloos. Maar ze willen wel wat! Cliënten zijn vaak verrast dat ik er ben. Omdat ik er ben voor hulp bij studie of werk. Dat verwachten ze niet te kunnen krijgen als ze bij ons in behandeling komen, terwijl ze het wel heel fijn vinden. De aandacht hiervoor, in nauwe samenwerking met de specifieke behandelingen, is ook belangrijk voor hun algehele herstel.’

‘Voor Thamara komt De Windroos om de hoek kijken als ze ziet dat een cliënt langdurige ondersteuning nodig heeft. Als trajectbegeleider ondersteun ik cliënten zolang de behandeling loopt bij de poli. Soms kan ik tijdens die behandeling niet de ondersteuning bieden die ze nodig hebben. Dan verwijs ik ze al eerder door naar De Windroos.’

‘De Windroos is uniek’

De dienstverlening van De Windroos sluit volgens Thamara naadloos op haar werk aan.

‘De begeleiding die zij bieden lijkt erg op mijn werk, maar de context is totaal anders. Ik kan cliënten motiveren, en dan komen ze. Ik coach ze en monitor, zolang ze bij ons in behandeling zijn, vaak ook de samenwerking en aansluiting tussen de GGZ en De Windroos. Wat De Windroos uniek maakt zijn de studielocaties in combinatie met de begeleiding die ze daar bieden. Ze bieden de mogelijkheid om met

dagstructuur en persoonlijke begeleiding in een veilige en serieuze omgeving aan de slag te gaan met onderwijs en, heel belangrijk, ze bieden deelnemers de mogelijkheid om lotgenoten te ontmoeten. Ik ben oprecht heel enthousiast over hoe ze hun begeleiding geven. De ambulante studietoetsing, bij mensen thuis of op school, is voor mijn cliënten ook een hele goede aanvulling.’ ▶

Thamara kan niet genoeg benadrukken hoe belangrijk De Windroos is voor haar en haar collega's. 'Ik zou eerlijk gezegd niet weten wat ik zonder De Windroos moet. Er is geen andere organisatie die doet wat zij doen. Ik voel me een soort hofleverancier. Ik werk sinds 2015 met De Windroos samen en heb in die tijd al zo'n 30 cliënten doorverwezen. Wat De Windroos zo bijzonder maakt? Ze biedt echt unieke hulp, die voor een hele grote groep super waardevol is. Het is met lotgenoten, maar net zo goed individueel, het is veilig, op maat, persoonlijk, met alle geduld. Het gaat om perspectief en om hoop.'

'Er moet meer bewustwording komen'

Om in de toekomst meer jongvolwassenen met een psychische kwetsbaarheid te kunnen helpen, moet volgens Thamara echt iets veranderen in het onderwijs. 'Hiervoor moet meer bewustwording rondom dit

'Het is veilig, op maat, persoonlijk, met alle geduld. Het gaat om perspectief en om hoop'

onderwerp komen. Er is een hele grote groep jongvolwassenen met een psychische kwetsbaarheid die geen hulp krijgt. Over het algemeen valt mij op dat de bekendheid bij betrokkenen van de Wet- en regelgeving niet optimaal is. Zo is het erg onbekend dat gemeenten studietoelage kunnen verstrekken onder bepaalde voorwaarden. Dit verlaagt in veel gevallen de studie/werkdruk combinatie, waardoor het volhouden van een studie meer kans krijgt.'

Thamara noemt schaamte bij jongvolwassenen ook als een van de oorzaken. 'Ze praten op school vaak niet over hun probleem, bang voor het stigma dat ze krijgen. Ze vinden dat het zelf moet kunnen. Dit is zo jammer, want

hierdoor is er een hele grote groep die niet opvalt. Een verborgen groep. Soms denk ik: "Oh, dit had veel eerder opgepakt moeten worden." Op middelbare scholen zie ik steeds meer kennis over het onderwerp. Maar op hogescholen en universiteiten zou nog meer specifieke kennis en aandacht moeten komen, in aanvulling op de al goede dingen die ingezet worden vanuit "studeren met een functiebeperking". Er zijn nog steeds studenten die ook daar niet goed aankomen. Hier speelt tevens in mee dat ze een groot beroep doen op zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid.'

'Wij zijn een brug tussen behandeling en hoe verder'

Thamara ziet ook positieve ontwikkelingen. 'Zo heeft Begeleid Leren een structurele plek binnen de Hanze Hogeschool in Groningen. Daar is intensievere ondersteuning mogelijk specifiek voor studenten met een psychische belemmeringen. Er zijn ook bijeenkomsten voor studenten over studeren met een functiebeperking en er worden binnen de verschillende instituten mooie projecten opgezet om toch meer ondersteuning te kunnen bieden waar nodig. Decanen en studieadviseurs vervullen daarnaast ook een belangrijke rol.

Thamara vindt ook haar samenwerking met De Windroos een mooi voorbeeld van hoe het kan. Die samenwerking voelt echt als collega's. Wij zijn een brug tussen de behandeling en hoe verder. Ik sprak veel met de begeleiders over de beste aanpak: "hoe zou jij dat doen?"

Door de fijne samenwerking met De Windroos kan Thamara "opgewekt en vol vertrouwen een traject afsluiten". 'Ik weet dat iemand dan in goede handen is. Zo heb ik een keer een meisje doorverwezen die wilde stoppen met haar universitaire studie. Ze was bijna klaar met haar opleiding. Ik moest de begeleiding met haar echter afsluiten. Ik zag de paniek in haar ogen. Toen ik de mogelijkheid van De Windroos noemde, zag ik de opluchting bij haar. Ze stond er niet alleen voor, ze kon op iemand terugvallen. Zo waardevol is De Windroos.' ◀

‘Ik ben hier een sterker persoon geworden’

‘Ik heb een angststoornis. Het begon al in mijn pubertijd. Ik was altijd al een angstige jongen, maar op mijn 18e werd het erger. Toen kreeg ik paniekaanvallen. Angst voor de angst zeg maar. Ik zat veel thuis, ging niet meer naar school, keek tv en dat was het.’

‘Ik zag een traject bij De Windroos eerst helemaal niet zitten. Ik dacht: ‘ik los het zelf wel op’. Maar dat ging niet. Ik kwam niet verder, kwam op een gegeven moment zelfs nauwelijks de deur meer uit. Ik zat gewoon vast. Toen heb ik op een gegeven moment toch besloten naar De Windroos toe te gaan.’

‘Ik begon met een traject om mijn computervaardigheden

te verbeteren. We maakten vaste afspraken wanneer en hoe laat ik kwam. Dat was goed voor me, die structuur. Zeker, in het begin waren er dagen dat ik niet wilde, omdat ik me rot voelde. Maar ik wist dat als ik ging, dat ik me daarna beter voelde.’ Bij De Windroos bloeide ik op. Het was er fijn, omdat de begeleiders ontzettend lief en geduldig zijn. Er is geen druk om te presteren. Het is veilig en je wordt niet veroordeeld om wie je bent. Er heerst een soort familiegevoel, iedereen hoort erbij. En als je alleen in een hoekje wilt zitten, als je een keer een mindere dag hebt, is het ook goed. De begeleiders van De Windroos zien het ook direct als je een

slechte dag hebt. Daarbij zijn de studiebegeleiders van alle markten thuis, wat heel handig is.’

‘Ik ga nu een aantal jaar naar De Windroos en het gaat heel goed. Ik ben begonnen aan een HBO-thuisstudie maatschappelijk werk, loop stage, ik reis veel met het OV en heb een vriendin in Amsterdam. Ik had echt nooit gedacht dat mijn leven er zo uit zou zien. Dat ik zo veel weer zelfstandig kon doen. Ik ben door De Windroos een veel sterker persoon geworden.’ ◀

Interview met Jaap van der Stel

‘Laat de diagnose bij de psychiater, focus op functieniveau’

Leren als hersteltraject bij een psychische aandoening. Hoe belangrijk is dat? Jaap van der Stel, lector psychische gezondheidszorg, geeft ter gelegenheid van ons 25-jarig jubileum zijn visie op dit – volgens hem onderbelichte – onderwerp. ‘Laat de diagnose van de psychiater niet leidend zijn.’

Jaap van der Stel is lector psychische gezondheidszorg bij de Hogeschool Leiden. Iedereen flexit hier’, vertelt hij, ‘Dus we moeten even een plekje zoeken.’ Een paar minuten later vindt hij een kamertje in een van de vleugels van het complex aan de Zernikedreef, waar hij zijn verhaal begint. Jaap: ‘De windroos ken ik nu anderhalf jaar. Het bijzondere is dat zij zich helemaal toeleggen op Begeleid Leren. En dan ook nog voor alle niveaus – voor laag- en hoogopgeleiden.’

Psychische functies

Na een jarenlange loopbaan in de verslavings- en psychiatrische zorg, richt Jaap zich de laatste jaren op het onderzoeken van de executieve functies. ‘Dit zijn de hogere psychische functies’, legt hij uit. ‘Bijvoorbeeld het vermogen van je brein om na te denken voordat je iets doet, het werkgeheugen,

omgaan met gevoelens, vasthouden van aandacht en organiseren. In mijn werk bekijk ik hoe we de psychische functies kunnen ontwikkelen die het leren bevorderen. Hierover zocht ik anderhalf jaar geleden contact met Jeannette Koning van De Windroos, om te kijken of we iets voor elkaar konden betekenen.’

Ondersteuning bij leren

In de psychische gezondheidszorg ziet Jaap dat er nog weinig aandacht is voor ondersteuning bij leren. Met een serieus gezicht vertelt hij: ‘Terwijl dit juist heel belangrijk is om de hoge psychische functies te bevorderen.’ Hoe dat leren dan precies werkt? ‘Uit mijn onderzoek blijkt dat professionals hier eigenlijk nog weinig verstand van hebben.’ Momenteel werkt Jaap aan een boek waarin hij zijn denkbeelden uiteenzet. ‘Ik breng eigenlijk bestaand onderzoek bij elkaar. Er is namelijk

‘Ondersteuning bij leren is juist heel belangrijk om de hoge psychische functies te bevorderen’

al veel onderzoek in verschillende disciplines gedaan, alleen kijken mensen vaak niet verder dan hun eigen vakgebied. We weten al best veel, alleen de kennis wordt niet met elkaar verbonden.'

Kwetsbaar werkgeheugen

Jaap focust zich in zijn werk onder andere op het werkgeheugen. 'Wat is de beste manier om iets nieuws te leren?' Hij geeft een voorbeeld. 'Het werkgeheugen is de poort voor het langetermijngeheugen. Het is essentieel voor het leren en voor het oplossen van problemen. De capaciteit is echter gering en het is kwetsbaar voor verstoringen, prikkels of stress. Mensen bij wie het werkgeheugen door een psychische of hersenaandoening extra kwetsbaar is, moeten we daarom een adequate leeromgeving bieden. Een plek waar ook aandacht is voor het vasthouden van nieuwverworven kennis. Onder andere met voldoende rust en door gebruik te maken van optimale leermethoden.'

Diagnose moet niet leidend zijn

Als het gaat om herstel bij mensen met een psychische aandoening, vindt Jaap dat er meer op functieniveau moet worden gekeken. 'Daarmee bedoel ik dat de diagnose van de psychiater niet leidend moet zijn bij het leren. Focus op de vaardigheden die mensen kunnen ontwikkelen. Op hun potenties. Te vaak bepaalt het 'label' van de diagnose hoe we met iemand omgaan en hoe we hem of haar begeleiden. We moeten de aandacht verleggen naar het functioneren en naar de psychische functies die dat eventueel in de weg staan.'

Kennis benutten in de gezondheidszorg

Er is volgens Jaap al best veel kennis beschikbaar over leren als hersteltraject. En hij is van mening dat professionals in de

psychische gezondheidszorg dit meer moeten benutten. 'Een heel goed boek dat veel kennis in onderwijssituaties samenvat is van Hohn Hattie en Gregory Yates: Leren zichtbaar maken met de kennis over hoe wij leren (Abimo, 2015). Ook het Engelstalige boek van David Didau en Nick Rose What every teacher needs to know about ... Psychology (John Catt, 2016) is zeer de moeite waard.'

Leren van elkaars ervaringen

Wat zouden organisaties als De Windroos nog meer kunnen doen om mensen met een psychische aandoening te helpen? Jaap veert overeind als hij zijn ideeën deelt. 'Er gaat al zoveel goed. Als het om Begeleid Leren gaat, denk ik dat we de rol van de ervaringsdeskundige nog meer kunnen

'Als het om Begeleid Leren gaat, denk ik dat we de rol van de ervaringsdeskundige nog meer kunnen inzetten'

inzetten. Bij De Windroos gebeurt dit al. 'De belevingswereld van de ervaringsdeskundige en de leerling overlappen. Dat zorgt voor een betere informatieoverdracht.' Jaap ziet ook wel iets in het concept van werkleergemeenschappen. 'Onderzoeken laten zien dat kinderen en jongvolwassenen het meest leren van elkaar. We zouden meer met groepen kunnen doen, waar mensen door middelen van korte gesprekken van elkaar leren.'

De toekomst van Begeleid Leren

Jaap vindt dat Begeleid Leren meer gefaciliteerd moet worden door het Rijk. Hij schudt zijn hoofd. 'Er is nog altijd geen subsidieregeling, geen standaardvoorziening. Als zo'n voorziening ontbreekt, wordt het niet expliciet ondersteund. Dat zie je ook aan hoe organisaties als De Windroos zich moeten redden – via allerlei gemeentelijke potjes. Het is behelpen. Begeleid Leren moet een standaardvoorziening zijn in het onderwijs. Eigenlijk zou in iedere stad of regio een Windroos moeten zijn.' ◀

Workshops

Door de jaren heen zijn er bij De Windroos heel veel workshops en activiteiten georganiseerd: samen koken, naar de bibliotheek, de Tweede Kamer, bowlen, sporten, actualiteiten, schaken, leren solliciteren, rekenworkshop, Engels, yoga, het terugkomdiner en nog heel veel meer. Het aanbod varieert erg in de tijd, afhankelijk van de wensen van de deelnemers. De laatste jaren is de focus steeds meer op studeren komen te liggen. Het workshop-programma dat binnenkort gaat starten sluit hier op aan. Een voorbeeld is Mindset, een training van cognitieve vaardigheden, zoals plannen, onthouden en concentreren. Een ander voorbeeld is de Impulstraining, die gericht is op het kiezen van een opleiding.

Strand - 2006

Terugkomdiner - 2009

Workshop budgetteren - 2006

Mindset - 2019

Impulstraining - 2018

Tweede Kamer-uitje - 2011

Sporten bij Bunting Amstelveen - 2017

Dagje strand - 2009

Interview met Rolien van de Geer, oud-medewerker

‘Ik draag De Windroos nog altijd een warm hart toe’

Rolien van de Geer (38) werkte lange tijd met veel plezier bij De Windroos. Ze begon als stagiaire en bleef uiteindelijk 8 jaar. Ze blikt terug op een voor haar bijzondere tijd. ‘Ik heb bij De Windroos veel geleerd.’

Fris binnen bij De Windroos kreeg Rolien als stagiaire een dankbare taak: de financiële administratie organiseren. ‘Daar was wel wat werk aan de winkel. Eenmaal in de drie maanden ging ik naar Amsterdam, naar het administratiekantoor, om daar de boekhouding

in te boeken in exact (de DOS-versie). Na mijn stageperiode ben ik in dienst gekomen bij De Windroos.’

Rolien herinnert zich haar tijd bij De Windroos als een goede, maar roerige tijd.

'Mijn werkzaamheden bestonden uit tal van administratieve en financiële taken. Zo factureerde ik onder andere en hield ik de deelnemerregistratie bij. Voor 2014 werd De Windroos gefinancierd vanuit de AWBZ. Dat was eenvoudig: de financiële administratie was één rechte lijn. Dat veranderde in 2015, toen de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) ook voor De Windroos ging gelden.'

De komst van de WMO was een grote omschakeling voor De Windroos. 'In de zomer van 2014 werden de aanbestedingen gedaan, een hele klus. Ik heb mijn steentje bijgedragen in de financiële en administratieve afwikkeling daarvan.' Terugdenkend aan die jaren overheerst bij Rolien een 'gevoel van hectiek en opluchting dat De Windroos overeind is gebleven.'

'We waren een hecht team'

De afwisseling in werkzaamheden maakte het werk voor Rolien leuk. 'Ook het contact met de jongeren vond ik waardevol. Ik kende elke

'De Windroos is voor mij een hele mooie start geweest van mijn loopbaan. Ik heb de kans gekregen om mijzelf te ontwikkelen op diverse terreinen'

persoon achter de factuur die eruit ging. We waren een hecht team.'

Rolien liet De Windroos achter met een handige tool voor de financiële administratie. 'Het jaar voordat ik wegging heb ik samen met Roger, de freelance controller, een model gebouwd waar De Windroos volgens mij nog steeds mee werkt. Met dit model kan de hele financiële afwikkeling op ieder moment gecontroleerd en in kaart gebracht worden.'

Op 1 december 2019 is het twee jaar geleden dat Rolien de stichting verliet om dichterbij huis te gaan werken. In het laatste jaar dat zij voor De Windroos werkte, is zij begonnen met een deeltijdstudie psychologie. 'Momenteel ben ik bezig met mijn afstudeeronderzoek. Volgend jaar hoop ik aan mijn master te beginnen. Waarschijnlijk wordt het de master Artificial Intelligence, de cognitive neuroscience track. Dat ik ben gaan studeren is één van de beste keuzes die ik ooit heb gemaakt. Het menselijk brein is intrigerend. Het blijft verbazend hoe ingenieus de hersenen in elkaar zitten.'

Warm hart

Rolien kijkt met plezier terug op haar tijd bij de stichting. 'De Windroos is voor mij een hele mooie start geweest van mijn loopbaan. Ik heb de kans gekregen om mijzelf te ontwikkelen op diverse terreinen. Ik draag De Windroos een warm hart toe. Het werk wat zij doen is zo belangrijk en waardevol. Mooi om te zien waar De Windroos nu staat!' ◀

Ellen Linger, trajectbegeleider bij De Windroos

'De Windroos is niet alleen een plek om te studeren, het is een plek om jezelf te zijn'

'Ik werk sinds 2012 bij De Windroos. Ik vond het zo bijzonder dat er een stichting bestond die zich op deze manier inzet om jongeren met een psychische kwetsbaarheid begeleiding/ondersteuning te geven bij het herpakken van hun leven, studie en/of werk. Wat ik zo leuk vind aan de deelnemers bij De Windroos is hun motivatie, hun kijk op de toekomst, hun doorzettingsvermogen en hun moed om ingewikkelde zaken toch aan te gaan. Heel knap vind ik dat.'

Bij De Windroos doen we niet aan stereotypen. Iedereen verdient een kans en heeft recht op groei, herstel/ontwikkeling en een toekomst. Het is niet alleen een plek om te studeren, het is ook een plek om jezelf te mogen zijn, lotgenoten te ontmoeten en het pand waarin wij zitten heeft iets huiselijks en schools. Veel deelnemers noemen het ook een school want je komt hier om te studeren. Het huiselijke komt door de pauzes waarbij iedereen toch een beetje verplicht wordt hieraan deel te nemen. Bij inspanning hoort ook ontspanning. Even los komen van het studeren. Bovendien doe je dit ook als je thuis studeert, even een pauze tussen het leren door.'

'Ik zie de deelnemer van het begin wanneer we een informatief gesprek hebben tot het eind als de deelnemer uitstroomt naar een opleiding of werk. Daardoor leer ik iemand goed kennen. Ik kan ondersteuning bieden die helemaal is toegesneden op de persoon.'

'Ik stem zoveel mogelijk af met de deelnemer want die moet het gaan doen. Het belangrijkste is de vraag: wat wil jij en wat heb je nodig om je studie af te kunnen ronden? Mijn taak is om daarbij te helpen. Het gaat dan om zaken als plannen, omgaan met een psychische kwetsbaarheid of concentratieproblemen. Ik ben echter geen psycholoog.' 'Soms merk ik dat iemand bezig is met andere dingen behalve studeren. Dan vraag ik hoe het gaat. We gaan even zitten om erover te praten en ik leg uit hoe je balans krijgt tussen studie en jezelf en alles wat er doorheen speelt. En zo leer je waar je op moet richten.'

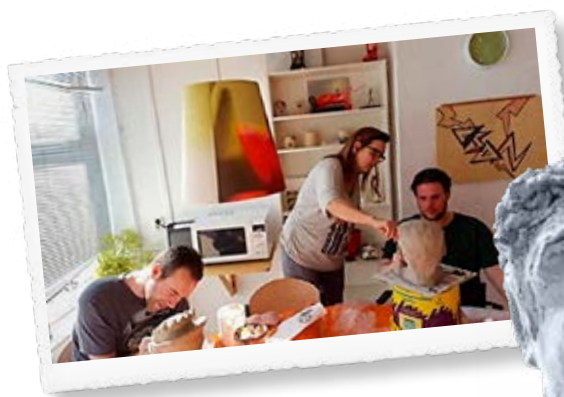
'Ik ben tevreden als deelnemers zich veilig en vertrouwd genoeg voelen om zichzelf open te stellen en mijn advies ze verder helpt. Soms kost dat tijd. Zo heb ik weleens een deelnemer gehad die heel erg gesloten was en

daarom wachtte ik af tot ze aangaf mijn hulp te willen. Gaandeweg het jaar zag ik dat zij zich openstelde waardoor ze emotioneel groeide en sterker werd. Zo mooi. Nu gaat zij naar school terwijl dat vorig jaar onmogelijk was.' ◀

De kunstles

Door de jaren heen zijn er bij De Windroos heel veel workshops en activiteiten georganiseerd: samen koken, naar de bibliotheek, de Tweede Kamer, bowlen, sporten, actualiteiten, schaken, leren solliciteren, rekenworkshop, Engels, yoga, het terugkomdiner en nog heel veel meer. Het aanbod varieert erg in de tijd, afhankelijk van de wensen van de deelnemers. De laatste jaren is de focus steeds meer op studeren komen te liggen. Het workshop-programma dat binnenkort gaat starten sluit hier op aan. Een voorbeeld is Mindset, een training van cognitieve vaardigheden, zoals plannen, onthouden en concentreren. Een ander voorbeeld is de Impulstraining, die gericht is op het kiezen van een opleiding.

Interview met Helga Morais

‘Je veerkracht en zelfvertrouwen versterken kun je helemaal zelf’

Mensen helpen bij het ontwikkelen van hun veerkracht en zelfvertrouwen. Dat is de droom van toegepast psycholoog Helga Morais. Bij De Windroos ontwikkelde ze dit jaar met deelnemers de Reflectietool, een praktisch hulpmiddel dat deelnemers helpt juist datgene te bereiken.

‘Slechts’ 24 is ze en nu al is ze een expert op het gebied van begeleid leren en het ondersteunen van jongvolwassenen met een psychische kwetsbaarheid. ‘Ik ben afgestudeerd op het gebied van veerkracht en zelfvertrouwen versterken. Sinds mijn 16de ben ik betrokken bij maatschappelijke projecten voor jongeren met een psychische kwetsbaarheid. Mijn interesse gaat met name uit naar de positieve psychologie. Positieve psychologie richt zich op wat men gelukkig maakt en gaat uit van positieve ervaringen en eigenschappen. Daarnaast wordt de aandacht gevestigd op kwaliteiten van mensen en niet waarom men ergens niet over beschikt.’

Helga wist al op jonge leeftijd dat ze anderen wilde helpen hun doelen en dromen te behalen. ‘Zelf heb ik vroeger niet altijd steun gevoeld toen ik op school zat. Ik weet hoe zwaar dat is. Daarom vind ik het belangrijk om dat juist wel voor anderen te doen.’ Haar keuze voor een studie Toegepaste psychologie

was dan ook niet heel vreemd. ‘Ik geloof dat je studie of werk oppakken heel belangrijk is voor je herstel. Daarom ben ik jongeren gaan helpen en begeleiden. Ze gaan door een zware tijd en hulp hierbij is super belangrijk.’

Het idee om een tool te ontwikkelen is ontstaan uit wat ik tegenkwam in mijn ervaring als persoonlijk en procesbegeleider. ‘Mijn cliënten tools meegeven en coachen naar hun doelen vond ik het leukste aan mijn werk. Niets maakte mij gelukkiger dan zien dat ze groeiden en hun doelen behaalden. Maar ik zag ook dat er altijd iets was dat ze weerhield om hun volle potentie te behalen. Toen ik daarop ging doorvragen, kwam ik erachter dat ze vaak niet helemaal in zichzelf geloofden of bang waren om fouten te maken.’

Op dat moment besloot Helga om veerkracht en zelfvertrouwen versterken als basis te gebruiken voor haar werkwijze. ‘De resultaten waren geweldig: ze zaten beter in hun vel, geloofden in zichzelf en gingen uitdagingen aan. Toen ik dat zag besloot ik om tijdens

het afstuderen onderzoek te doen naar een tool die jongvolwassenen zelf zouden kunnen gebruiken om hun veerkracht en zelfvertrouwen te versterken. Dit onderzoek heb ik op De Windroos gedaan. Na zes maanden onderzoek kwam de Reflectietool als ideale tool uit de bus.'

De Reflectietool is een mooi vormgegeven boekje met concrete vragen, "opdrachten". 'De bedoeling hiervan is om elke avond een aantal opdrachten te maken die je een goed gevoel geven. Zo'n opdracht kan bijvoorbeeld zijn Wat voor vriendelijke woorden zou je willen horen? Of: Wat voor uitdaging heb je vandaag meegemaakt, Wat zijn de positieve aspecten van de uitdaging?'

Door structureel deze vragen te beantwoorden, leer je stil te staan bij de positieve dingen in het dagelijks leven. 'Je "checked" als het ware even in bij jezelf. Je leert de tijd te nemen voor jezelf. En doordat je dit doet, word je bewuster en leer omgaan met de emoties die je dagelijks ervaart. Dit kun je dus helemaal zelf doen. Voor De Windroos is de Reflectietool handig, omdat ze deelnemers iets tastbaars kan meegeven tijdens en na een traject. Voor de deelnemers is dat fijn, want die kunnen zelfstandig verder werken aan hun zelfvertrouwen en veerkracht. Beide zijn heel belangrijk voor hun verdere herstel.'

Helga heeft de tool ontwikkeld met vier vaste deelnemers bij De Windroos. 'Nadat ze de Reflectietool een periode hebben gebruikt, gaven ze aan dat ze inderdaad meer zelfvertrouwen en veerkracht ervaarden. Ze waren heel enthousiast en vonden het een mooi en praktisch hulpmiddel. De Windroos gaat de Reflectietool nu aanbieden aan al haar deelnemers. Mijn doel is om nog meer jongvolwassenen te helpen om hun veerkracht en zelfvertrouwen te versterken. Ik ga dit doen door met andere organisaties samen te werken, zodat zij hun eigen versie van de Reflectietool kunnen ontwikkelen. Ik geloof echt dat deze methode bijdraagt aan duurzaam zelfvertrouwen en veerkracht. Jazeker, ik ben heel trots op dit resultaat!' ◀

'Mijn doel is om nog meer jongvolwassenen te helpen om hun veerkracht en zelfvertrouwen te versterken'

Subsidies en giften

Het ontwikkelen van de Windroos-werkwijze in de eerste 10 jaar is gerealiseerd met steun van Het Nationaal Fonds voor de Geestelijke Volksgezondheid, Zorg Onderzoek Nederland, Stichting Schiphol Fonds, Rabobank Amstelveen en tal van andere organisaties. Maar ook tegenwoordig zijn subsidies en giften erg belangrijk. De Windroos wordt namelijk doorlopend geconfronteerd met teruglopende budgetten en daarnaast wil ze graag iets extra blijven doen voor haar deelnemers. De aanschaf van nieuwe (refurbished) computers is gerealiseerd met behulp van het Coöperatief Fonds van de Rabobank. Ook hebben deelnemers en medewerkers samen deelgenomen aan de Dam tot Damloop om sponsorgeld op te halen. De Reflectietool, die onlangs door deelnemers zelf ontwikkeld is om te werken aan veerkracht en zelfvertrouwen, is gefinancierd uit Innovatiebudget van de gemeente Amstelveen. Kortom: alle steun is welkom en komt ten goede aan de deelnemers!

Wil je De Windroos financieel steunen? Dan kan dat!

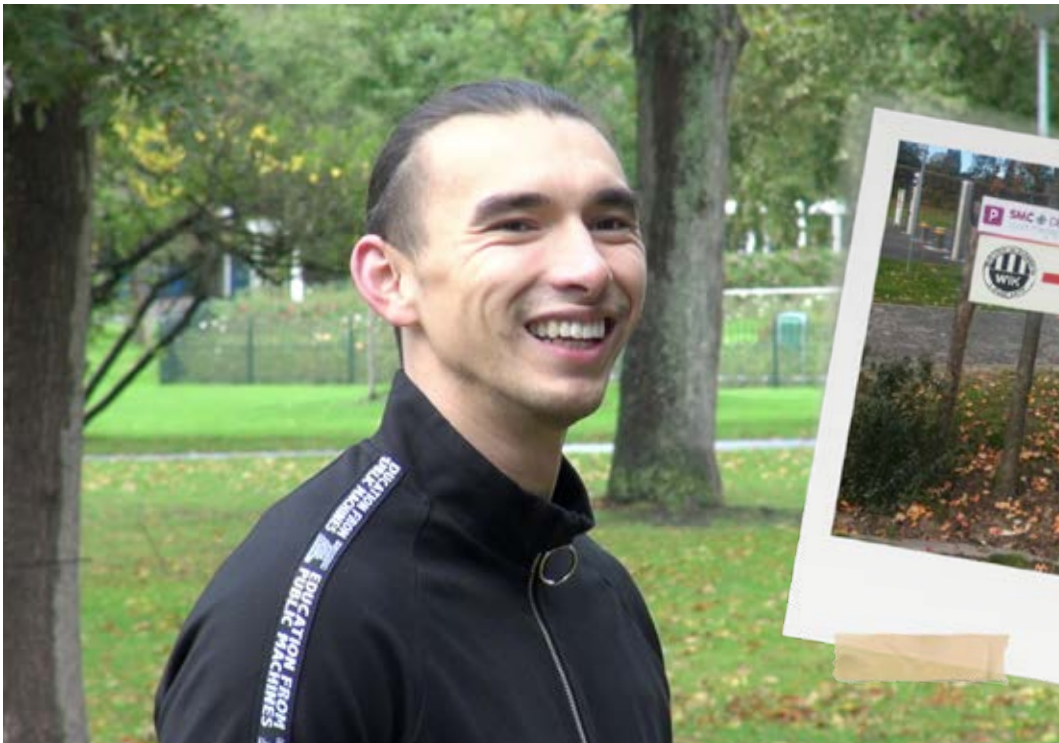
Je kunt ons financieel steunen door een eenmalige gift, regelmatig te doneren of ons begunstigde te maken in je testament. Je schenking kun je ten goede laten komen aan een bepaalde locatie of een specifiek doel, zoals sport, kunst of studiemateriaal.

We zijn erkend door de Belastingdienst als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI, RSIN/fiscaal nummer 809602738). Dit betekent dat je jouw gift aan De Windroos onder voorwaarden kunt aftrekken in je aangifte voor inkomens- of vennootschapsbelasting. Ook is het mogelijk om De Windroos in je testament op te nemen als goed doel. Je schenking is dan geheel vrij van erfbelasting. Kijk voor meer informatie op de website van de Belastingdienst.

**Ons bankrekening nummer is NL26 RABO 0300 963718
t.n.v. Stichting Windroos Foundation.**

‘Ik dacht direct: dit is ideaal voor mij’

‘Ik was 17 toen ik voor het eerst een psychose kreeg, in 2009. Een paar jaar later in 2012, in een voor mij spannende tijd, volgde een tweede. Ik ben toen gestopt met studeren.’

‘Een tijd lang deed ik helemaal niets meer. Ik kon me niet eens meer concentreren om een film te kijken. Na een tijdje wilde ik weer gaan studeren, maar ik wist niet echt waar en hoe ik moest beginnen. Ik had twijfels over mijn leercapaciteiten, mijn geheugen was bijvoorbeeld heel slecht. Via vrijwilligerswerk dat ik deed

hoorde ik over De Windroos. Ik dacht direct: “dit is ideaal voor mij”.’

‘Ik heb van 2015 tot 2017 deelgenomen aan een Begeleid Leren-traject van De Windroos. Ik ben begonnen met ECDL, een computervaardigheidstraject. Wat ik fijn vond aan De Windroos is dat het traject langzaam wordt opgebouwd met veel rustmomenten. En de begeleiders zijn heel geduldig. Daarnaast ontmoette ik er ook lotgenoten. Dat was fijn, want daardoor voel je je minder alleen. Je hebt steun

aan elkaar en dat geeft vertrouwen. Dit alles maakte De Windroos tot een hele fijne plek om te leren.’

‘Het traject bij De Windroos heeft me geholpen om het studeren weer op te pakken. Ik ben aan een HBO-studie begonnen, de lerarenopleiding voor lichamelijke oefening, aan de HALO in Den Haag. Het eerste jaar was best spannend, maar inmiddels zit ik in het derde jaar en doe ik het helemaal zelfstandig. Ja, De Windroos was voor mij echt een toptraject. Blij dat zo iets bestaat.’ ◀

Lector Rehabilitatie Lies Korevaar vertelt

‘De Windroos heeft geholpen om Begeleid Leren op de kaart te zetten’

Lies Korevaar is lector rehabilitatie bij de Hanzehogeschool in Zwolle en lector van het jaar 2019. Hij draagt De Windroos al 25 jaar een warm hart toe. Ter gelegenheid van ons jubileum blikt hij terug op de ontwikkeling van Begeleid Leren in Nederland.

Als psycholoog en sinds 2013 als lector is Lies al jarenlang een bevlogen ambassadeur voor Begeleid Leren. Lies: ‘Toen ik jaren geleden als psycholoog bij de BAVO in Rotterdam werkte, zag ik veel jongeren in het onderwijs uitvallen. Er was veel aandacht voor begeleid werken en wonen, maar niet voor Begeleid Leren. Daar wilde ik wat aan doen. In die tijd kwam Lies via de organisatie “Een op de Honderd” (Een op de honderd mensen krijgt een psychose, red.) in contact met Corry Punch, de oprichter van De Windroos. We zagen een gezamenlijk probleem en dat bond ons.’

Focus lag op aandoening

Wat Lies opviel, was dat mensen met een psychische aandoening voornamelijk worden behandeld voor het psychische probleem. ‘Van herstel en van leren als weg naar herstel bestond weinig tot geen kennis. Daarnaast was de doelgroep jongvolwassenen nog nauwelijks in beeld. Van de 46 onderwijsprojecten die zich richtten op de begeleiding van studenten met een beperking, noemden 45 niet eens de doelgroep met psychische problemen.’

Kennis uit Amerika

Lies ontdekte dat in Amerika wel al veel aandacht was voor Begeleid Leren. ‘Daar

hadden ze *Supported Housing, Supported Working* en *Supported Education*. Het onderzoek dat door het Center for Psychiatric Rehabilitation van de Boston University was gedaan, hebben we gebruikt om verschillende aanpakken te ontwikkelen die goed toepasbaar zijn in Nederland.' Onder andere voor de Hanzehogeschool Groningen ontwikkelt Lies nu methoden om studenten met psychische problemen te helpen bij het volhouden van hun opleiding. 'Hier zijn ook mentoren en begeleiders om studenten te ondersteunen', zegt hij. 'Dat helpt.'

Vind het echte probleem

Om de juiste aanpak te ontwikkelen, doet Lies zelf ook onderzoek. 'Studenten ervaren een grote druk om te presteren. Ik vind het belangrijk om te onderzoeken waar dat 'gevoel van druk' precies vandaan komt.' Soms leidt dit tot verrassende inzichten. 'Uit een onderzoek dat we hier op de Hanzehogeschool onder studenten hebben gedaan, bleek dat vier op de vijf studenten stress ervaren doordat ze moeite hadden met plannen en organiseren. Dan helpt een therapie of training omgaan met stress dus niets. Dan moeten we studenten helpen bij het plannen. Want dat is het echte probleem.'

Nog veel winst te behalen

Vergeleken met 25 jaar geleden ziet Lies wel vooruitgang. 'Ik ben blij dat er nu meer maatschappelijke aandacht is voor het thema Begeleid Leren. Scholen, gemeenten en de overheid erkennen dat psychische aandoeningen studenten belemmeren bij het studeren.' Toch valt er volgens Lies nog veel winst te behalen. 'Bijvoorbeeld als het gaat om de financiering van Begeleid Leren. Dan zie je dat organisaties zoals De Windroos gebruik moeten maken van de verschillende "potjes" die er zijn. Er is nog steeds geen landelijke, structurele financieringsregeling. Het geld

'Uit een onderzoek dat we onder studenten hebben gedaan, bleek dat vier op de vijf studenten stress ervaren doordat ze moeite hadden met plannen en organiseren'

komt vaak uit de WMO. Hoe dat wordt ingezet, bepalen de gemeenten.'

Meer kennis nodig

Ook op het gebied van kennis is er nog veel vooruitgang mogelijk, meent Lies. 'Je merkt dat GGZ-instellingen nog te weinig kennis hebben hoe zij mensen na een behandeling kunnen helpen. Bijvoorbeeld als die aangeven dat ze hun studie weer willen oppakken. Gemeenten en scholen weten op hun beurt nog niet genoeg van psychische problematiek en de invloed daarvan op het studeren. Het wordt beter, maar het gaat langzaam.'

Studie en leven weer oppakken

Lies is blij dat er organisaties zoals De Windroos zijn, die zich volledig toeleggen op Begeleid Leren. 'Het is zó belangrijk dat deze organisatie er is, omdat ze alle benodigde kennis en expertise in huis hebben voor jongvolwassenen met een psychische aandoening. Ik kijk met bewondering naar de prestaties van deze organisatie. Door de jaren heen heeft De Windroos met beperkte middelen geholpen om Begeleid Leren op de kaart te zetten in Nederland. Daardoor kunnen veel mensen met psychische problemen hun studie en hun leven weer oppakken. Fantastisch toch. Iedereen heeft een droom en De Windroos brengt die een stap dichterbij.' ◀

De lunch

Samen lunchen is een echte Windroos-traditie. Elke dag eten deelnemers en medewerkers samen. Dat is niet alleen gezellig, je kunt veel van elkaar leren. En de kerst- en paaslunches zijn helemaal onvergetelijk!

Lunch - 2010

Kerst - 2011

Ko Schlooz, docent bij De Windroos

'Geef deelnemers rust en dan zie je ze groeien'

'Ik ben Ko, woon in Soesterberg, een rustig dorpje op Utrechtse heuvelrug, tussen Zeist en Amersfoort. Ik ben bij De Windroos gaan werken, omdat ik meer coachend wilde lesgeven. Daarvoor was ik docent aardrijkskunde in het voortgezet onderwijs, maar dat was mij teveel politieagent spelen. Als ik zag dat leerlingen vastliepen, had ik er geen tijd voor om me daar in te verdiepen, terwijl ik die leerlingen echt wilde helpen.'

'Toen ik de vacature bij De Windroos zag voor docent viel alles op zijn plek. Bij De Windroos kijken we breder en mag ik echt meekijken met een deelnemer om te zorgen dat hij/zij verder kan in het leven. Iemand levensvaardigheden aanleren waar hij de rest van zijn leven baat bij heeft, vind ik heel waardevol. Bij De Windroos heb ik de tijd om aandacht te besteden aan vaardigheden die iedereen nodig heeft. Bijvoorbeeld: hoe bereid je een sollicitatiegesprek voor? Of hoe zeg je een abonnement op?'

'Ik geef les in spelling en rekenen, maar ondersteuning geven bij het studeren is net zo'n belangrijk onderdeel van mijn werk. Hoe pak je een opdracht aan? Hoe zorg je ervoor dat je daadwerkelijk aan de slag gaat? Wat ik veel zie, is dat als er iets buiten de studie niet goed gaat, het studeren ook niet wil lukken.'

'Ik vind het heel belangrijk om oog te hebben voor vaardigheden die noodzakelijk zijn in onze maatschappij. Ik zie ontzettend veel mensen worstelen met zorgverzekeringen of lastige brieven van instanties. Bij De Windroos is het fijn dat de deelnemers ook hierbij hulp kunnen vragen. Deelnemers twijfelen weleens of ze het goed doen. Zowel met hun studie als met zaken daarbuiten. Als docent vind ik het belangrijk om ze gerust te stellen. "Ja, je doet het goed", zeg ik dan. Dat geeft deelnemers rust om te studeren en dan zie je ze groeien. Dat geeft mij heel veel voldoening.' ◀

Tijdbalk De Windroos

- 1994** Inschrijving bij de Kamer van Koophandel als stichting Een op de Honderd
- 1999** Opening locatie Amstelveen
- 2003** De stichting verandert haar naam in Windroos Foundation; AWBZ-erkenning
- 2006** Publicatie van De Windroos Formule
- 2007** NIAZ-accreditatie
- 2009** Ria van der Heijdenprijs
- 2009** Opening locatie Leiden
- 2015** Overgang naar de WMO
- 2016** HKZ-accreditatie
- 2017** Focus op Begeleid Leren
- 2019** Ontwikkeling Reflectietool; De Windroos 25 jaar!

Geschiedenis van De Windroos

De Windroos heeft een bijzondere geschiedenis, gekenmerkt door de inzet van ouders en een hoog pioniersgehalte. Lees wat er in 25 jaar Windroos allemaal veranderde. En wat niet.

1994 - 1999 Ouders komen in actie

De stichting "Een op de Honderd" wordt in 1994 opgericht. Het bestuur bestaat uit ouders en een kleine afvaardiging van professionals van de Adolescentenkliniek AMC de Meren. Zij signaleren dat er na de specialistische behandeling van een eerste psychose onvoldoende mogelijkheden zijn voor jongvolwassenen om toe te werken naar studie of werk. Het Trimbos-instituut voert in opdracht van de stichting een studie uit en dit resulteert in de publicatie: "Een

zorg- en rehabilitatieprogramma voor jonge mensen met schizofrenie". Het rapport brengt alle lacunes in kaart en beschrijft hoe een rehabilitatieprogramma ingericht kan worden. Intussen start de stichting het stageproject 1:100. Ouders die een eigen bedrijf hebben, worden verzocht een stageplaats te leveren en ook hun netwerk aan te spreken voor stageplaatsen. Het project is van korte duur. In deze periode vinden ook verschillende ouderbijeenkomsten plaats. De opkomst is groot. De ouders hopen dat voor hun kinderen passende mogelijkheden voor maatschappelijke integratie komen. De wens voor een eigen voorziening groeit.

De stichting stelt vervolgens een uitgebreid plan op, dat de naam De Windroos krijgt. Het zorg- en rehabilitatieprogramma uit het Trimbos-rapport wordt daarin naar de praktijk vertaald. Met vereende kracht gaan veel subsidieaanvragen de deur uit. Eind 1998 nemen de ouders van de stichting het initiatief om een leer-en werkproject op te zetten. Daarvoor regelen zij huisvesting in Amstelveen.

1999 - 2006 Pionieren met vallen en opstaan
Begin 1999 opent de eerste Windroos-locatie haar deuren. De computer als gereedschap

voor concentratietraining en als opstap naar school en werk blijkt in een schot in de roos. Naast een parttime projectleider verzorgen ouders creatieve lessen, computerbegeleiding, sport en andere activiteiten. Het Strength Model en de Begeleid Leren-theorie, beiden uit Amerika, worden toegepast in de praktijk. Samen met het ROC Amsterdam werkt de stichting een nieuw plan uit onder de naam "Succesvol naar School en Werk". Hiervoor krijgen ze een subsidie en komt een freelance loopbaanbegeleider in dienst. Het ROC van Amsterdam verzorgt het computeronderwijs, en één dagdeel per week komt een vakdocent op De Windroos werken. Samen met het ROC wordt ook een seminar georganiseerd: Begeleid Leren in Beeld.

Het bestuur verschilt van mening over de te volgen strategie. De afgevaardigde uit de adolescentenkliniek trekt zich terug, net als twee andere bestuursleden. Zonnewijzer, een overkoepelend orgaan wordt in het leven geroepen. Na enige tijd trekt de stichting zich terug uit Zonnewijzer, omdat zij de GGZ-overheersing als een belemmering ervaren voor de verdere ontwikkeling. De stichting verandert de naam in Windroos Foundation, om duidelijker herkenbaar te zijn.

Ook de financiering blijft een zoektocht. Een grote subsidie wordt ingetrokken omdat het aantal doorgestroomde deelnemers naar betaald werk niet hoog genoeg is. Helaas wordt hierbij geen rekening gehouden met de hoge jeugdwerkloosheid in heel Nederland en het feit dat veel deelnemers wél zijn doorgestroomd naar een opleiding. Met behulp van een Persoonsgebonden Budget (PGB) worden een aantal individuele trajecten gefinancierd. Vanuit het UWV wordt voor andere deelnemers een bescheiden tweejarige persoonsgebonden financiering afgesproken in het kader van Sociale Activering. De Windroos verkrijgt uiteindelijk een AWBZ-erkenning voor ondersteunende en activerende begeleiding, wat meer stabiliteit en zekerheid biedt. De resultaten van "Succesvol naar School en Werk" worden vertaald naar een beschrijving over de werkwijze: De Windroos Formule. Op 19 mei 2006 wordt De Windroos Formule gepresenteerd in het Cobramuseum in Amstelveen.

2007-2014 Ontwikkeling van de Windroos-locaties

Om te voldoen aan de Wet Toelating Zorg Instellingen, start een certificeringsproces voor het NIAZ. Daarvoor maakt de stichting een digitaal kwaliteitshandboek en stelt een Raad van Toezicht aan. De evaluatie door het Trimbos-instituut resulteert in de publicatie: Het Windroos Toekomsttraject. Het voorwerk voor een tweede vestiging in Leiden gaat van start. Die wordt in 2009 geopend en lijkt qua opzet op de locatie in Amstelveen. De teams bestaan uit professionals: vestigingsmanager, persoonlijk begeleiders, loopbaanbegeleider en docent. Er komen ook praktijkplaatsen voor de opleiding Onderwijsassistent. Het Europees computer rijbewijs (ECDL) is voor veel deelnemers een goede manier om weer in het leerproces te komen. Tal van activiteiten en workshops helpen ook.

In hetzelfde jaar krijgt De Windroos de Ria van der Heijdenprijs, voor haar onderscheidende en vernieuwende aanbod.

De stichting voert ook veel gesprekken met collega-instellingen in Friesland en Brabant om ook daar Windroos-locaties te realiseren, maar de financiering hiervoor komt uiteindelijk niet rond.

2015-2019 Windroos 2.0

Gemeenten worden verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet, de WMO 2015 en de Jeugdwet. De financiering van De Windroos wordt overgeheveld van de AWBZ naar de WMO. Dit brengt een krimp van 25% op het totale Windroosbudget met zich mee. De organisatie doet ineens geen zaken meer met één zorgkantoor, maar met een groot aantal gemeentes. Dit betekent verschillende werkwijzen, verschillende tarieven en verschillende administratieve systemen. Het wordt een jaar van bezuiniging en reorganisatie. De Windroos neemt afscheid van de vestigingsmanagers, voegt de functies van loopbaanbegeleider en persoonlijk begeleider samen tot trajectbegeleider en zet alle zeilen bij om de bedrijfsvoering aan te passen. Het is een dubbeltje op zijn kant...

De Windroos overleeft alle veranderingen en gaat aan de slag met wederopbouw, stabilisatie en kwaliteitsverbetering. De kroon op het werk is de HKZ-certificering in 2016, die beter aansluit op de eisen van de gemeentes. De Windroos durft weer vooruit te kijken. Er volgen nieuwe strategische keuzes

en de focus verschuift van verschillende herstelgerichte activiteiten naar Begeleid Leren. De doelgroep wordt verruimd naar "mensen met een psychische kwetsbaarheid" en de leeftijd van 30 jaar als bovengrens wordt losgelaten. Er zijn verschillende trajecten waar studeren centraal staat: ECDL, Studiekeuze, Studievoorbereiding, het Studiebegeleiding, Van Studie naar Werk. Ook ambulant biedt de stichting ondersteuning op het gebied van Begeleid Leren, vooral in Amsterdam.

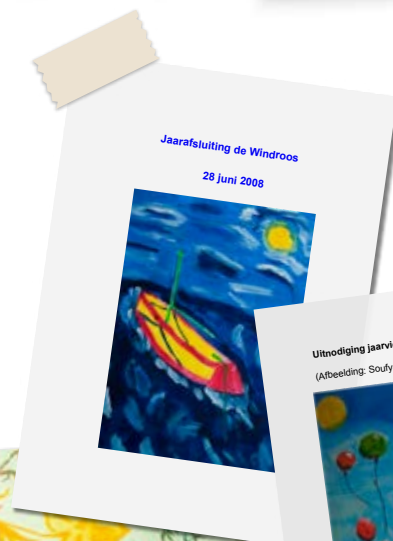
Per jaar krijgen nu ongeveer 140 deelnemers intensieve begeleiding op de locaties in Amstelveen en Leiden, of ambulant. Met begeleiding van De Windroos beginnen zij weer aan een studie, halen hun diploma of vinden een baan. Nieuwe ontwikkelingen zijn de groei van de Ambulante Begeleiding, het aanbieden van de Impulstraining (gericht op studiekeuze) en de nieuwe functie Ervaringsdeskundige Begeleid Leren.

Bij wijze van pilot zijn de eerste jeugdigen (17 jaar) begonnen. En als innovatie wordt de Reflectietool gepubliceerd: een werkboek voor en door deelnemers om te werken aan zelfvertrouwen en veerkracht. Wat niet is veranderd? Na al die jaren staan nog steeds dezelfde kernwaarden centraal: positief, betrokken, persoonlijk en toekomstgericht! ◀

De jaarviering

Jarenlang werd een bijeenkomst voor deelnemers en ouders georganiseerd onder de naam jaarviering. Meestal gebeurde dit in een afgehuurde ruimte, zoals een kerk. Alle deelnemers werden één voor één naar voren geroepen en persoonlijk toegesproken. De begeleiders deelden certificaten uit, voor deelname aan het ECDL (Europees computer rijbewijs) of aan workshops. Ook hielden deelnemers zelf presentaties over hun traject. In 2016 is de laatste jaarviering gehouden. Na een teruglopend bezoekersaantal gaf de toenmalige deelnemersraad aan dat ze de jaarviering in deze vorm niet meer van deze tijd vond. Liever wilden ze iets gezelligs doen met elkaar, zoals een barbecue. Zo werd de formele jaarviering uiteindelijk een informele jaarafsluiting.

Anja Hagoort, trajectbegeleider bij De Windroos

‘Ik ben ervan overtuigd dat iedereen talenten en mogelijkheden heeft’

‘In 2011 hoorde ik via-via van een vacature bij De Windroos en nog dezelfde dag ging ik op sollicitatie-gesprek. Ik ben toen begonnen als persoonlijk begeleider op de locatie in Amstelveen. Na een aantal jaren ben ik trajectbegeleider geworden op de locatie in Leiden. Dit is een prachtige plek midden in het centrum met uitzicht op de molen!’

‘Het is bijzonder om te kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van de deelnemers en te zien hoe hun zelfvertrouwen groeit. Ik ben ervan overtuigd dat iedereen talenten en mogelijkheden heeft. Ze hoeven soms alleen nog maar ontdekt te worden. We hebben een leuke groep deelnemers, die open en belangstellend naar elkaar zijn. De deelnemersraad is

heel actief en organiseert ook zelf activiteiten.’

‘In mijn begintijd bij De Windroos lag het accent meer op herstel en organiseerden we veel verschillende workshops en uitjes. Tegenwoordig ligt de focus op Begeleid Leren en is iedereen aan het studeren. We werken doelgerichter en planmatiger. Mijn werk gaat zich nu uitbreiden met het opzetten van de ambulante begeleiding in Haarlem. Weer een nieuwe uitdaging!’

‘Van alle tijden is de goede sfeer, die positief en rustig is. Tijdens de pauzes en lunches is er veel persoonlijk contact tussen deelnemers onderling en ook met de medewerkers. De Windroos biedt een fijn klimaat om aan de toekomst te werken.’ ◀

Interview met Debby Kamstra

‘Bij De Windroos mogen mensen er echt zijn’

Debby Kamstra werkt al 25 jaar samen met De Windroos. Eerst als sociaal psychiatrisch verpleegkundige (SPV) met, stichting Een op de Honderd. Nu als SPV bij BuurtzorgT in Amsterdam, waar ze onder andere mensen met een psychische kwetsbaarheid begeleidt op hun werk.

Af en toe komt ze ze nog wel eens tegen op straat. Jongeren die ze door de jaren heen heeft doorverwezen naar De Windroos. ‘Ik heb denk ik ongeveer 30 mensen naar De Windroos doorverwezen. Daarvan ben ik er nog wel eens drie of vier tegen het lijf gelopen. Ze leidden gewone, stabiele levens, ze hebben werk, het gaat goed met ze. Dat maakt me blij, geeft me voldoening. Tegelijk maakt het me boos, omdat er zoveel jongeren zijn die niet de begeleiding krijgen die ze nodig hebben. Die De Windroos helaas niet weten te vinden. Ze zijn een verloren groep.’

Debby heeft veel ervaring in de begeleiding van jongvolwassenen met een psychische kwetsbaarheid. ‘Ik werkte eerst in de GGZ van 1993 tot 2006. Daarna 12 jaar binnen VIP (vroegtijdige interventie psychose team) bij Mentrum als IPS (Individuele plaatsing en Steun, red.) trajectbegeleider. En nu dus bij BuurtzorgT in de functie van sociaal psychiatrisch verpleegkundige (SPV) waar ik ook mensen met werk en studie begeleid en verwijs naar onder andere De Windroos.’

‘Als SPV bij de GGZ in Amsterdam heb ik altijd veel met jongeren te maken gehad. In 1996 kwam ik met stichting Een op de Honderd in contact, die was opgericht door ouders van jongvolwassenen met een psychische kwetsbaarheid. Dit was de eerste stichting die trajecten op het gebied van Begeleid Leren aanbood voor deze doelgroep. In de zorg en het onderwijs werkten destijds, en eigenlijk nog steeds, mensen die niet zien en weten wat deze doelgroep nodig heeft om te herstellen.’

Scholen en zorginstellingen wisten niet wat ze aan moesten met jongeren met een psychische kwetsbaarheid, blikt Debby terug. ‘Na een behandeling bij de GGZ hield het op en zitten jongeren thuis. “Ga eerst maar herstellen, opleiding en werk komen later wel”, kregen jongeren te horen. Maar na de behandeling begint het pas, je moet je leven weer oppakken. Bij de gemeente zeiden ze iets soortgelijks: “Hij of zij moet iets doen om uit die uitkering te komen.” Maar wat? Men had geen idee: “iets!” Of dat “iets” aansloot bij het intellect en de wensen van die persoon was secundair. Nee, gemeente en zorginstellingen

wisten het simpelweg niet. Gelukkig kwam De Windroos. Hier kregen ze de begeleiding, die ze nodig hadden.'

Wat De Windroos anders maakt?

'Jongvolwassenen kunnen daar echt kiezen wat ze willen. Een traject is individueel van opzet. Het begint met de vraag: wat wil jij? De begeleiding is professioneel, geduldig en empathisch. Ze zijn zorgvuldig in hun begeleiding en bieden rust en veiligheid. Dit geeft de deelnemer het gevoel dat hij of zij 'er echt mag zijn.' En ze zijn onder lotgenoten, waar ze mee kunnen praten en steun aan hebben.'

Debby vindt dat de bewustwording rondom de begeleiding van jongvolwassenen nog steeds moet groeien. 'Dat is belangrijk, omdat we de psychische kwetsbaarheid dan in een vroeg stadium kunnen herkennen. Dan gaat er een wereld open en kun je meteen gerichte begeleiding starten. Het voorkomt dat iemand

'Ze zijn zorgvuldig in hun begeleiding en bieden rust en veiligheid'

misschien jaren thuis zit, iets wat ik nog steeds veel zie. Hulpverleners proberen dan van alles, zonder te weten wat er aan de hand is.'

Als jobcoach verwondert Debby zich over het feit dat de zorg in Nederland nog steeds niet goed is ingericht voor jongvolwassenen met een psychische kwetsbaarheid. 'Het geld voor deze jongeren gaat naar scholen, die vaak niet over de juiste kennis en begeleiding beschikken. Er zijn maar twee studielocaties van De Windroos, dat zegt genoeg. In het buitenland doen ze anders, bijvoorbeeld in Australië. Daar hebben ze in steden studiecentra voor deze jongeren, zogenoemde Head Spaces, gefinancierd door de staat. Waarom doen ze dat niet Nederland?'

Toch kreeg Debby laatst door haar dochter ook een positief gevoel. 'Ze volgt een opleiding Social work en zei tegen me: 'Mam, we hebben het de hele tijd over een participatiemaatschappij, maar niet iedereen kan zo maar participeren. Daar moeten we rekening mee houden in ons land. Toen dacht ik: 'Kijk, als ze dat leert op haar opleiding, dan zijn we toch op de goede weg.' ◀

De Raad van Toezicht

De Raad houdt toezicht op de strategie en continuïteit van De Windroos en is klankbord en werkgever van de bestuurder.

Britt Blomsma (voorzitter)

'Anderhalf jaar geleden ben ik bij De Windroos toegetreden tot de Raad van Toezicht. Onderdeel van mijn inwerktraject waren gesprekken met de begeleiders en de docenten. Onder de indruk was ik van mijn gesprek met één van de deelnemers. Zij verwoordde in één zin de bedoeling van De Windroos: "ik heb weer vertrouwen in de toekomst". In 2018 heeft De Windroos weer bijna 150 jongvolwassenen begeleid in het starten, hervatten en afronden van hun opleiding. En daarmee in hun toekomstperspectief. Mooi dat ik hieraan een heel klein steentje kan bijdragen! Verder ben ik lid Raad van Toezicht bij Handjehelpen en werk ik bij Ebbinge in executive search en de professionalisering van het toezichthoudend "beroep". Ik ben moeder van drie jongens van 10, 12 en 14 jaar.'

Kees Vreugdenhil

'Ondersteuning bieden waar de dienstverlening, ambities en mogelijkheden van andere organisaties stoppen, dat is wat ik van De Windroos zie. Als bestuurder van een stichting voor voortgezet onderwijs merk ik regelmatig dat scholen zich moeten beperken in wat zij aan onderwijs en ondersteuning kunnen bieden. De behoeftes van mensen zijn heel gevarieerd en de mogelijkheden van het reguliere onderwijs beperkt. Een organisatie als De Windroos vormt op dat aanbod een waardevolle aanvulling door bundeling van expertise en kleinschalige betrokkenheid. Fijn om daar als toezichthouder in betrokken te zijn!'

Matthieu van der Maarel

'Ik woon in het mooie Warder, samen met mijn vrouw Karin. Onze zoons zijn al even het huis uit. Ik vorm samen met Karin en nog een collega het bestuur van Stichting Enzo. Enzo biedt op drie locaties in Zaandam dagbesteding aan mensen met een verstandelijke- en/of psychische beperking. Daarnaast ben ik opleidingsmanager bij het Horizon college in Noord Holland. Door mijn werk ben ik zeer betrokken bij zorg en welzijn. Wat ik zelf zo bijzonder vind aan De Windroos, is dat ze haar deelnemers niet alleen helpt om vooruit te komen, maar dat ze juist ook een preventief effect bewerkstelligt. De ondersteuning door de begeleiding en lotgenoten, de geboden structuur en het verkrijgen van toekomstperspectief helpen voorkomen dat iemand terugvalt. Op lange termijn betekent dit dus ook afname van zorgkosten en uitkeringskosten. Dat wordt vaak vergeten en mede daarom wil ik me graag hard maken voor De Windroos.'

Elke Geerdink

'Eerder dit jaar ben ik begonnen als lid van de Raad van Toezicht bij De Windroos. Ook ik heb een ochtend mogen meelopen met de begeleiders en deelnemers. Ik was onder de indruk van het enthousiasme van de begeleiders en de interessante gesprekken met de deelnemers. Ze lieten me zien waar ze mee bezig zijn: van een computercursus tot een ingewikkelde wetenschappelijke studie. De gesprekken tijdens de lunch over politiek en duurzaamheid en de intelligente beschouwingen daarover zijn me echt bijgebleven. Ik vind het erg belangrijk dat wij als maatschappij iedereen de kans geven een zinvolle bijdrage te leveren. Bij De Windroos zie je (jong)volwassenen hun nieuwe kansen met beide handen aanpakken. Ik wens De Windroos toe dat ze haar rol nog verder kan vergroten om deze groep te helpen een goede plek te krijgen in de maatschappij. Naast mijn rol bij De Windroos ben ik hoofd Interne Audit Dienst bij de Autoriteit Financiële Markten en moeder van twee jongens van 8 en 10 jaar.'

De Windroos